וכן אמר רבה השביחו לאמצע. א"ל אביי מי דמי התם גדולים גבי קטנים ידעי וקא מחלי, הכא מי ידע דליחיל? אגלגל מלתא ומטא לקמיה דרבי אמי אמר להו גדולה מזו אמרו: שמין להם כאריס השתא דידיה לא יהבינן ליה, אהדרוה הא לקמיה דרב חסדא אמר להו מי דמי: התם ברשות נחית הכא לאו ברשות נחית ועוד קטן הוא ואין מורידין קרוב לנכסי קטן, אהדרוה לקמיה דרבי אמי אמר להו לא סיימוה קמי דקטן הוא:

מתני' המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה יוציא לו חסרונות: לחטים ולאורז תשעה חצאי קבין לכור, לשעורין ולדוחן תשעה קבין לכור, לכוסמין ולזרע פשתן שלש סאין לכור, הכל לפי המדה והכל לפי הזמן. א"ר יוחנן בן נורי וכי מה אכפת להן לעכברין והלא אוכלות בין מהרבה ובין מקמעא אלא אינו יוציא לו חסרונות אלא לכור אחד בלבד. רבי יהודה אומר אם היתה מדה מרובה אינו מוציא לו חסרונות מפני שמותירות:

גמ' אורז, טובא חסר? אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן באורז קלוף שנו: לכוסמין ולזרע פשתן ג' סאין לכור (וכו'): א"ר יוחנן א"ר חייא זרע פשתן בגבעולין שנו תניא נמי הכי לכוסמין ולזרע פשתן בגבעולין ולאורז שאינו קלוף שלשה סאין לכור: הכל לפי המדה וכו': תנא כן לכל כור וכור וכן לכל שנה ושנה: א"ר יוחנן בן נורי וכו': תניא אמרו לו לרבי יוחנן הרבה אובדות מהן הרבה מתפזרות מהן. תנא בד"א שעירבן עם פירותיו אבל יחד לו קרן זוית אומר לו הרי שלך לפניך. וכי עירבן עם פירותיו מאי הוי ליחזי לדידיה כמה הויין? במסתפק מהם, וליחזי כמה אסתפק? דלא ידע כמה אסתפק: ר"י אומר אם היתה וכו': כמה מדה מרובה? אמר רבה בר בר חנה א"ר יוחנן עשרה כורין תניא נמי הכי כמה מדה מרובה עשרה כורין. חני ותנא קמיה דרב נחמן בד"א שמדד לו מתוך גורנו והחזיר לו מתוך גורנו אבל מדד לו מתוך גורנו והחזיר לו מתוך ביתו אינו יוציא לו חסרונות מפני שמותירות. א"ל וכי בשופטני עסקינן דיהבי בביילא רבא ושקלי בביילא זוטא! דלמא בימות הגורן קאמרת בד"א שמדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגורן אבל מדד לו בימות הגורן והחזיר לו בימות הגשמים אינו יוציא לו חסרון מפני שמותירות. א"ל רב פפא לאביי א"כ לפקע כדא! הוה עובדא ופקע כדא. אבע"א משום איצצא:

מתני' יוציא לו שתות ליין. ר"י אומר חומש. יוציא לו שלשה לוגין שמן למאה: לוג ומחצה שמרים לוג ומחצה בלע, אם היה שמן מזוקק אינו יוציא לו שמרים, אם היו קנקנים ישנים אינו יוציא לו בלע. ר"י אומר אף המוכר שמן מזוקק לחבירו כל ימות השנה הרי זה מקבל עליו לוג ומחצה שמרים למאה:

גמ' ולא פליגי מר כי אתריה ומר כי אתריה: באתריה דמר חפו בקירא ולא מייץ טפי באתריה דמר חפו בכופרא ומייץ טפי. איבעית אימא משום גרגישתא: הא מייצא טפי והא לא מייצא טפי. באתריה דרב יהודה רמו ארבעים ותמני כוזי בדנא אזיל דנא בשיתא זוזי, פריס רב יהודה שיתא בזוזא

דל

וכן אמר רבה השביחו לאמצע · לא גרסינן שאין זה לשון גמרא להביא דברי האמוראים סיוע למשנה ועוד רבה תלמידיה דרב חסדא הוה והיכי אמר רב חסדא שמעתא משמיה ואי גרס ליה, וכן אמר רב גרסינן שהיה רבו של רב חסדא משום דאיכא למ"ד בבבא בתרא (דף קמג:) לא שנו אלא ששבחו נכסים מחמת נכסים אבל שבחו מחמת עצמן של אחים השביחו לעצמן אמרה רב חסדא להא דרב הכא למימר דלית לן ההיא שמעתא אלא אפילו השביחו מחמת טורחן של משביחין כי הכא דשתל פרדס השביחו לאמצע: **ידעו** · אלו שיטלו חלקם: **מי ידע** · שיש לו אחים: **גדולה מזו** · קרוב היורד לנכסי שבוי שאם יבאו הבעלים יטלו שלהם: **אמרו שמין להם כאריס הכא דידיה לא יהבינן ליה** · בתמיה זה שעשה והשביחן לדעת עצמו לא יהבי' ליה כאריס בחלק השני: **ברשות ב"ד נחתי** · דמורידין קרוב לנכסי שבוי: **הכא לא ברשות נחית** · כשירד זה לתוכו לא נמלך בב"ד: **ועוד** · אם בא לימלך לא היו מורידין אותו דהא אחיו קטן הוה ואין מורידין קרוב לנכסי קטן: **מתני' הרי זה יוציא לו חסרונות** · כשיחזירם לו יפחות כמה הם רגילים לחסור ובגמ' מוקי לה בשעירבן עם פירותיו: **אורז** · מי"ל: *דוחן · פני"ל ודומה לאורז: **הכל לפי המדה** · וכן לכל כור וכור: הכל לפי הזמן שהניחן בידו לכל שנה ושנה יניח לו כך: **ר' יוחנן בן נורי אמר** · "אהכל לפי המדה" פליג: **אם היתה מדה מרובה** · שהפקיד אצלו הרבה ובגמרא מפרש י' כורים לא יוציא לו חסרונות מפני שהם מותירות שבימות הגורן כשמפקיד החיטין יבשין ובימות הגשמים כשמחזיר נפחות ובאכילת עכברים אינן נחסרים כל כך לכל כור וכור דכולי האי לא אכלי עכברים מי' כורין הלכך נפיחתו משלמת חסרון המגיע לשני כורים או שלשה שהעכברים אוכלין: **גמ' זרע פשתן בגבעולין** · חסר כל כך לפי שהגבעולין מתייבשין ונופלים והרוח מנשבתן אבל זרע פשתן נקי אינו חסר כ"כ: **לכל כור וכור** · פירוש דמתניתין הוא: **ליחזי דידיה כמה הוו כו'** · ויראה כמה חסרו ויטול על של חברו כפי חשבון: **מדת הגורן** · היתה יתירה על של בתים: **בשופטני** · שוטים: **בביילא** · במדה: **בימות הגורן** · סמוך ליובשן שנתייבשו בחמה: **והחזיר לו בימות הגשמים** · חזרו ונתפחו מלחלוחית הגשם והקור: **א"כ** · שדרכו לתפוח: **לפקע כדא** · כשממלאין כד חיטין או שעורין בימות הגורן וגפין את הכד יפקע בימות הגשמים מחמת תפיחת התבואה: **איצצא** · דוחק מתוך שהם במקום צר נדחקו יחד ואין תפוחין: **מתני' ליין** · אם הפקיד אצלו יין ועירבו עם יינו הקנקנים בולעין שתות: **אף המוכר כו'** · כשם שאמרו במפקיד כן אמרו במוכר שהמוכר שמן לחבירו ונותן לו מתוך חביותיו כשהוא מסתפק תמיד והוא מזוקק הרי הלוקח מקבל עליו לפחות לו לוג ומחצה מחמת שמרים: **למאה** · למאה לוג: **גמ' חפו בקירא** · טחו החביות מבפנים בשעוה כדרך שעושין אנו בזפת: **כופרא** · זפת: **גרגישתא** · קרקע שעושין ממנה החביות ארדיל"א בלע"ז: **הא** · באתריה דר"י מייץ טפי מהאי דאתריה דתנא קמא: **באתריה דרב יהודה** · מילתא באפי נפשיה היא ולאו אמתניתין קאי: **רמו ארבעין ותמניא כוזי בדנא** · מדה קטנה היתה במקומו שארבעים ושמונה ממלאין את החבית: **אזיל דנא בשיתא** · בששה זוזים היתה נמכרת ביחד בימות *הבציר: **פריס ליה רב יהודה שיתא בזוזא** · נעשה רב יהודה חנווני והיה מוכרן שש כוזי בזוז:

דל

וכן אמר רבה גרס · ר"י גרס וכן אמר רב ופליג אמ"ד בפ' מי שמת (ב"ב דף קמג: ושם ד"ה לא) נכסים ששבחו מחמת עצמן של אחין השבח לעצמן וקאמר דאפי' שבחו מחמת טרחם של משביחין כי הכא דשתל פרדיסא השביחו לאמצע וזהו תימה שחולק רבא על רב דהתם רבא קאמר ולא מייתי התם מילתיה דרב ונראה דגרס רבה וכן בספר ר"ת ולא מדברי רב חסדא הוא (א) שהגמ' מביא שמעשה כיוצא בזה בא לפני רבה ופסק דהשביחו לאמצע כמו רב חסדא והביאו הגמרא משום קושית אביי דא"ל אביי לרבה מי דמי כו' ולא חשש רבה מקושיותיו ודן דהשביחו לאמצע: **אגלגל** מלתא · פסק של רב חסדא ומטא לקמיה דרבי אמי: **וכי** מה אכפת להו לעכברים · וטעמייהו דרבנן מפרש בירושלמי הני עכברי רשיעי ניכהו כל חמיין עיבור לא מסתייהו דאכלי אלא קריין לחבריהון דאכלי עמהון והא דאמרינן בגמרא אמרו לו הרבה אובדות מהם הרבה מתפזרות מהם י"ל דלדבריו דרבי יוחנן קאמר אפילו לית *לך טעמא דמפרש בירושלמי מ"מ הרבה אובדות מהם:

אלא לכור בלבד · וא"ת אם כן בפחות מכור נמי יוציא כמו לכור וי"ל דאין להם ריוח להטמן *בתוכה ומ"מ לפי חשבון הראוי להתחסר יוציא. דאי אפשר שלא יתחסרו: **ולאורז** שאינו קלוף ג' סאין לכור · וא"ת ואמאי לא חשיב במתניתין אורז שאינו קלוף עם זרע פשתן כיון דאית להו חד שיעורא וי"ל דפשוט לו דבאורז מתחסר כל כך ובריישא גבי אורז קלוף לא חשיב זרע פשתן קלוף דשמא דינם חלוק:

מדה מרובה י' כורין · וא"ת אפי' ב' כורין או ג' מתכפחין לפי חשבון החסרונות העולה להם וי"ל דבי' כורין עולה להם הנפוח חסרון של כור אחד ולא יוציא להם חסרונות היינו כל החסרון דהסרון של כור אחד לא יוציא ולהכי נקט י' כורים לאפוקי פחות:

אל

עין משפט נר מצוה

סז א ב מיי' פ"ט מהל' נחלות הל' ד ועיין בהשגות ובמגיד משנה סמג עשין צ טוש"ע ח"מ סי' רפו סעיף ג ועי"ש:

סח ג ד ה ו ז ח מיי' פ"ה מהל' שאלה ופקדון הל' ה סמג עשין פח טוש"ע ח"מ סי' רצב סעיף יא:

סט ט מיי' שם טוש"ע שם סעיף יב:

ע י כ מיי' שם טוש"ע שם סעיף יג:

עא ל מיי' פי"ח מהל' מכירה הל' ט סמג לאוין קנ טוש"ע ח"מ סי' רכח סעיף כ [ודלא כרי"ף]:

כ"א לך

כ"א בתוכה

רבינו חננאל

מתני' המפקיד פירות אצל חבירו הרי זה יוציא לו חסרונות לחטים ולאורז ט' חצאי קבין לכור. ואוקימנא באורז קלוף תנא וכן לכל כור וכור וכן לכל שנה ושנה. וקיימא לן כתנא קמא דמתני' והוא שעירבן בין פירותיו ומסתפק מהן ואינו יודע כמה הוציא לברר החסרון אבל יחד לו קרן זוית אומר לו הרי שלך לפניך: פיס' ר' יהודה אומר אם היתה מדה מרובה לא יוציא לו חסרונות מפני שמותירות ותני עלה בד"א שמדד לו בימי הגרנות שהפירות יבשין מאד שהחום מייבשן ומחזירן לו בימות הגרנות זהו שמוציא לו חסרונות אבל אם מחזירן לו בימות הגשמים אין מוציא לו חסרונות מפני שאויר הגשמים מלחלחן ומתנפחות ונמצאו מותירות. הוה עובדא שמילאו כדא בימות הגרנות חטים וכשהגיעו ימות הגשמים נתנפחו בכדא והיה פי הכדא סתום ונתבקעה הכדא איבעית אימא משום איצצא: מתני' יוציא לו שתות ליין ר' יהודה אומר חומש. ולא פליגי במקומו של ת"ק היו מכסין פי הדנא בשעוה ולא היה א) מוצין לפיכך מוציא לו שתות בחסרון. ב) פי' גרגישתא שם העפר שעושין ממנו כלי חרס כגון הדנא וכיוצא בה. יש עפר מוצין ויש עפר שאינו מוצין · באתריה דרב יהודה רמו [מ' ותמני] כוזי בדנא וכו' פי' במקומו של רב יהודה היו נותנין ג) טפיחין של יין בחבית והיו קונין החבית והיין שבתוכו ו' זוזים וכאשר היה היין מתיישן ושוקעין שמריו בתחתיתו היה מצוה רב יהודה לקונים למכור ו' טפיחין לזוז ל"ו טפיחים בו' זוזין והן דמי כל החבית נשארו י' טפיחין

א) קצת נראה מזה דרבינו לא גרס ולא מייך טפי רק ולא מייך והא דמוציא לו שתות להו משום דבלע ועי' בחדושי הריטב"א ובשמ"ק ודו"ק. ב) נראה דחסר כאן וצ"ל אבע"א בגרגישתא פי' גרגישתא וכו'. ג) צ"ל [illegible] מ"ת טפיחין של יין בחבית וכו' והיין שבתוכו בששה זוזים וכאשר וכו' למכור ששה טפיחין בזוז ל"ו טפיחים בששה זוזים והן דמי כל החביות נשארו י"ב טפיחים כצ"ל וכ"ה בשמ"ק כאן בהעתקת לשון רבינו.

מסורת הש"ס

[תוי"ט. יעב"ץ]

[פי' פירש"י ברכות לז.]

◆

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה וכן וכו' מדברי רב חסדא הוא אלא שהגמרא:

[צ"ל ידע · יעב"ץ]

רש"ל שמן לחבירו מזוקק כל

[פסחים ג. וש"נ]

נושא

חשבון שנקבע [illegible] פירות להחסר במשך הזמן נ"מ לגבי כמות הפירות [illegible] השומר להחזיר למפקיד

נושא

שמן מזוקק [illegible]

ר' יהודה

קנה

1 דנא = 6 זוז

(48 כוזא)

8 כוזא = 1 זוז

מכר

6 כוזא = 1 זוז

* יוצא 8 כוזי בזוז

דל תלתין ושיתא בשיתא, פשו ליה תריסר דל תמניא שתותי, פשו להו ארבעה, והאמר שמואל המשתכר אל ישתכר יותר על שתות: איכא גולפי ושמריא, אי הכי נפיש ליה טפי משתות: איכא טרחיה ודמי ברזנייתא: אם היה שמן מזוקק אינו יוצא לו שמרים [וכו']: והא אי אפשר דלא בלע. אמר רב נחמן במזופפין שנו אביי אמר אפילו תימא שלא במזופפין כיון דטעון טעון: ר"י אומר אף המוכר שמן מזוקק לחבירו כל ימות השנה הרי זה מקבל עליו לוג ומחצה שמרים למאה: אמר אביי כשתמצא לומר לדברי ר"י מותר לערב שמרים לדברי חכמים אסור לערב שמרים: לדברי רבי יהודה מותר לערב שמרים והיינו טעמא דמקבל דאמר ליה אי בעי לערובי לך מי לא ערבי לך השתא נמי קביל ~~אלימא ליה~~ אי ערבת ליה הוה מזדבן לי, השתא מאי אעביד ליה להודיה, לא מזדבן לי: בבעל הבית עסקינן דניחא ליה בצילא ~~אלימא ליה~~ מדלא ערבית לי אחולי אחלת לי: רבי יהודה לטעמיה דלית ליה מחילה דתנן *מכר לו את הצמד לא מכר לו את הבקר, מכר לו את הבקר לא מכר לו את הצמד ר"י אומר הדמים מודיעין כיצד? אמר לו מכור לי צמדך במאתים זוז, הדבר ידוע שאין הצמד במאתים זוז וחכ"א אין הדמים ראיה לדברי חכמים אסור לערב שמרים והיינו טעמא דלא מקבל דא"ל אי בעית לערובי מי הוה שרי לך, השתא נמי לא מקבילנא, א"ל רב פפא לאביי אדרבה איפכא מסתברא לדברי חכמים מותר לערב שמרים והיינו טעמא דלא מקבל דא"ל מדלא ערבת לי אחולי אחלית לי לדברי רבי יהודה אסור לערב שמרים והיינו טעמא דמקבל דאמר ליה אי בעי לערובי לא שרי לי לערובי לך, קבולי לא מקבלת *זבון וזבין תגרא *איקרי: תנא אחד הלוקח ואחד המפקיד לפקטים מאי לפקטים אילימא כי היכי דלוקח לא מקבל פקטים מפקיד נמי לא מקבל פקטים ולימא ליה פקטך מאי איעביד להו אלא כי היכי דמפקיד מקבל פקטים לוקח נמי מקבל פקטים, ומי מקבל לוקח פקטים והתניא ר"י אומר לא אמרו שמן עכור אלא למוכר בלבד שהרי לוקח מקבל עליו לוג ומחצה שמרים בלא פקטים? לא קשיא הא דיהיב ליה זוזי בתשרי וקא שקיל מיניה בניסן כי מדה דתשרי הא דיהיב ליה זוזי בניסן וקא שקיל מיניה בניסן כי מדה דניסן:

מתני' המפקיד חבית אצל חבירו ולא יחדו לה בעלים מקום וטלטלה ונשברה אם מתוך ידו נשברה לצורכו חייב לצורכה פטור אם משהניחה נשברה בין לצורכו בין לצורכה פטור. יחדו לה הבעלים מקום וטלטלה ונשברה בין מתוך ידו ובין משהניחה לצורכו חייב, לצורכה פטור:

גמ' הא מני רבי ישמעאל היא דאמר *לא בעינן דעת בעלים *דתניא הגונב טלה מן העדר וסלע מן הכיס למקום שגנב יחזיר דברי רבי ישמעאל רבי עקיבא אומר צריך

דל תלתין ושיתא · כוזי בשיתא זוזי שקנאה פשו תריסר: **דל תמניא שתותי** · של מ"ח שדרך הוא לחסר בבליעת הקנקן כדתנן יוציא לו שתות ליין, פשו לו לשכרו ארבע: **והאמר שמואל המשתכר** · בדברים שיש בהם חיי נפש: **אל ישתכר יותר על השתות** · הא שתות ישתכר ולמה לא ישתכר רב יהודה עד שתות: **איכא גולפי ושמריא** · משתכר הוא הקנקן והשמרים שלקח הכל בו' זוז: **דמי ברזנייתא** · שנותן דמים לחנווני למוכר' ומוליכן ומכריז עליו בחוצות · ברזנייתא לשון כרוז לשון אחר (א) אומנות יש בנקיבת ברזא בחבית של חרס וצריך ליתן שכר: **במזופפין** · דכיון דישנים הם ונתבלעו בלעותם תו לא בלעי: **כיון דטעון טעון** · תו לא בלע: **כשתמצא לומר** · כשתדקדק ותדע מילוי הדברים: **מותר לערב שמרים** · המוכר שמן לחבירו סתם בעת שהוא מזוקק שקטו ושקטו שמריו מותר לו לערב ולבלבל שמרים המשוקעות שיחזרו ויתערבו ויצאו עם השמן בתוך המדה: **אסור לערב שמרים** · שבחזקת מזוקק לוקחו ממנו וזה מקלקלו: **והיינו טעמא דמקבל עליו** · לוקח לוג ומחצה שמרים בשלא ערבו ונתנו לו מזוקק: **דא"ל** · מוכר אי בעי לערובי כו': **הוה מזדבן** · כשהייתי מוכרו בחנות היה נמכר שמרים עם השמן: **בבעה"ב עסקינן** · שהלוקח בעה"ב הוא ולקחו למאכל ביתו: **למד** · העול שהוא מוטל על שני השוורים ומלמידם: **הדבר ידוע** · שאין למד נמכר במאתים · זוז אלא כמות שהוא עם הבקר מכרו לו: **וחכמים אומרים אין הדמים ראיה** · אע"ג דלא שוה כולי האי אחולי אחליה לוקח זה יתר הדמים ור"י לית ליה שיהא מוחל מן הסתם אלא אם כן פירש: **קבולי נמי לא מקבלת** · עלך חסרון השמרים א"כ מה משתכר הרי השכר כולו בשמרים: **זבון וזבין תגרא איקרי** · בתמיה משל הוא לאמר לשוטה לקח בדמים וחזור ומכור בלא שכר ותיקרי תגר: **אחד הלוקח ואחד המפקיד לפקטים** · לוקח ומפקיד אחד הן לענין פקטים, תורה אחת לשניהם: **פקטים** · פסולת הגרעינים הצפין על פני השמן: **לוקח מקבל פקטים** · אם מכר לו שמן סתם יקבל ממנו שמן עם פקטים: **לא אמרו שמן עכור אלא למוכר** · לא אמרו הפסד עכירת השמן אלא למוכר: **שהרי הלוקח מקבל עליו** · לפחות ממאה לוגין לוג ומחצה מחמת שמרים לפיכך צריך ליתן לו שמן מזוקק בלא פקטים: **כי מדה דתשרי** · כשער הדמים של תשרי שהוא בזול וסתם שמנים עכורים וקיבל עליו פקטים: **הא דשקל מיניה בניסן כשער של ניסן** · ביוקר דדרך כל השמנים להיות מזוקקין בניסן והלוקח סתם והמוכר סתם אין מוכר אלא מזוקק: **מתני' לא יחדו לו הבעלים מקום** · בבית שומר לאמר לו (זוית) זו השאילני: **לצורכו** · להשתמש בה: **לצורכה** · שהיתה במקום התורפה וקרובה להשבר: **אם משהניחה** · שכלה תשמישו הושיבה במקום משתמר בין שטלטלה מתחלה לצורכה בין שטלטלה לצורכו פטור ובגמרא פריך מאי שנא לא יחדו מיחדו: **גמ'** (ב) **מני** · (הא) דקתני רישא דאם משהניחה נשברה אף על פי שלצורכו נטלה מתחלה פטור דאמר משהחזירה הרי היא ברשות הבעלים כבתחלה ואינו עליה אלא כשומר חנם ופטור על אונסיה ואף על פי שלא הודיע לבעלים לומר נטלתיה והחזרתיה הויא השבה רבי ישמעאל היא כו': צריך

אל ישתכר יותר על שתות · הא עד שתות משתכר ומסתמא רב יהודה היה מוצא שיתנו לו יותר ולמה הניח מלהרויח עד שתות: **במזופפין שנו** · וא"ת כל שכן דבלע טפי כדאמרינן לעיל באחרא דמר חפו בכופרא דמיין טפי וי"ל דהיינו חדש אבל ישן שכבר בלע אינו בולע יותר אי נמי התם ביין אבל הכא בשמן לא בלע כיון שהוא ישן: **להודיה לא מזדבן** · וא"ת ויתן לו מוכר ללוקח לוג ומחצה שמרים שיערב עדיין וימכור וי"ל דמיירי מתני' אפי' אין השמן בעין שלקחו מעט מעט ומכרו או אכלו: **לדברי חכמים אסור לערב** · וא"ת ונימא משום דלית ליה מחילה ולעולם מותר לערב וי"ל דמתניתין נמי מיירי אפי' כשהשמן עדיין בעין והשם אין שייך מחילה כיון שיכול לתקן כי יאמר לו קח השמרים וערב בשמן ולרב פפא דאמר דטעמייהו משום מחילה סבר דהשמן אינו בעין דאילו הוה בעין לא שייך ביה מחילה אי נמי סבר דאף ע"פ שהוא בעין שייך ביה מחילה כיון דמדדו מזוקק: **לדברי ר"י אסור** · וא"ת ולימא מותר וטעמא דמקבל משום דלית ליה מחילה וי"ל דרב פפא סבר דלמד ובקר איכא הוכחה דלאו מחילה דמסתמא לא רצה ליתן מאתים זוז על הצמד בלא בקר אבל הכא לוג ומחצה שהוא דבר מועט מדלא עירב אחולי אחיל: **זבון** וזבין תגרא איקרי · מיירי שלא היה מוצא למכור ביוקר יותר משלקחו · לכך א"ל אדעתא דהכי קנית ממני שהיית יודע שאעכב לוג ומחצה כדי שארויח קצת: **לא** אמרו שמן עכור אלא למוכר · פי' לא אמרו הפסד של עכירת פקטים אלא למוכר דכשנותן ללוקח שמן מזוקק אינו מחסר לו כלום ממאה לוג בשביל הפקטים כי אם לוג ומחצה בשביל השמרים מיהו עכירה לא שייכא כל כך בפקטים אלא בדבר המתערב כמו שמרים וי"ל דלא אמרינן הפסד של עכירת השמרים אלא למוכר שאם מוכר כשהוא מזוקק מקבל עליו לוקח בשביל השמרים לוג ומחצה והמוכר מרויח השמרים וכשהוא מוכר שמן עכור נותן מאה לוגין שלמים שמן עכור ומפסיד השמרים ע"י מה שמכר כשהוא עכור וכשמוכר מזוקק לא קרי הפסד לוקח אע"פ שמפסיד שמרים משום דבעה"ב ניחא ליה בצילא:

עין משפט נר מצוה

עב א מיי' פי"ד מהל' מכירה הל' א סמג לאוין קע טוש"ע ח"מ סי' רלא סעיף כ:

עג ב מיי' שם פי"ח הלכה ח סמג עשין שם טוש"ע ח"מ סי' רכח סעיף יט:

עד ג מיי' שם פכ"ז הל' ב ועיין בהשגות ובמ"מ סמג עשין פב טוש"ע ח"מ סי' רכ סעיף ד:

עה ד ה מיי' שם פי"ח הל' ט י סמג לאוין קע טוש"ע ח"מ סי' רכח סעיף כ:

עו ו מיי' פ"ז מהלכות שאלה ופקדון הל' ט סמג עשין פח טוש"ע ח"מ סי' רלב סעיף ו:

רבינו חננאל

ספיחין יצאו ח' שהן שתות לכל החבית בחסרונות כדתנן יוציא לו שתות ליין נשארו ד' ספיחין ריוח. ומקשי' היכי עביד רב יהודה הכי והאמר שמואל לא ישתכר אדם יותר משתות ולא פחות משתות והשתות הוא זוז ועוד וזה לא נשתייר לו אלא ד' ספיחין. ופרקי' נשתייר החבית והשמרין שבתוכו ואיכא גולפי ושדריא למלאת השתות. ומקשי' אי הכי הני כולהו טפי משתות נינהו. ופרקי' נשאר לו לקונה ליטול זולת הריוח אגר טירחיה שמודד לו לקונה לכל אחד ואחד לזה עכשיו ולחבירו למחר ומתבטל ממלאכתו והדמים למי שנוקב לו הנקבים בחבית להוציא היין בהן מן החבית וזה פי' דמי ברזניתיה. פי' ב ר ז א נקב החבית כדגרסי' א) דעד ברזא. נוטל אלו כולן בריוח שלו וגם בשכרו. יוציא לו ג' לוג שמן לק' לוג כו' אם היו קנקנים ישנים אין מוציא ג' בלע. ואוקמה רב פפא במזופפין. אמר אביי כיון דטעון טעון כלומר מאחר שהיה בהן שמן ומצצי ושבעי שוב אין מוציאין ל ע ו ל ם: **פיסקא** ר' יהודה אומר אף המוכר שמן מזוקק לחבירו כל השנה הרי זה מקבל עליו לוג ומחצה שמרין לק'. אמר אביי אם תמצא לומר לדברי ר' יהודה מותר לערב שמרין. לדברי חכמים אסור לערב שמרין כו' אמר ליה רב פפא אדרבה איפכא מסתברא לדברי חכמים מותר לערב שמרין והיינו טעמא דלא מקבל דאמר ליה מדלא ערבית אחולי אחלת לי. לדברי ר' יהודה א ס ו ר לערב והיינו טעמא דמקבל דאמר לערובי לך אסור קבולי לא תקבל זבון וזבין תגרא איקרי וכי לא בעינא לאישתכורי הלכך מקבל וקיימא לן כתנא קמא: **מתני'** המפקיד אצל חבירו חבית ולא יחדו לה הבעלים מקום וטלטלה ונשברה וכו' עד אם משהניחה בין לצרכה בין לצרכו פטור. פי' לצרכה כדי שלא תשבר וכיוצא בה. אוקימנא לר' ישמעאל דאמר כשמחזירה אין צריך דעת בעלים דתניא הגונב טלה מן העדר וסלע מן הכיס למקום שגנב יחזיר דברי ר' ישמעאל ר' עקיבא אומר צריך דעת בעלים ומקשי'

מסורת הש"ס

ב"ב ל. מנחות פו.

נ"א ושדריא

◆

[ב"ב ל. מנחות עג.]

[לקמן מג:] ב"ק קיח:

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה דמי. ברזנייתא וכו' לשון אחר ברזנייתא אומנות. נ"ב עיין פרק השואל סוף דף לט: (ב) ד"ה אם וכו' מיחדו הס"ד ואח"כ מ"ה הא מני דקתני:

* נלע"ד לפרש: לכאורה פירוש רש"י כאן "השתא נמי קביל" את השמן (המאה לוג) בניכוי לוג ומחצה, אבל זה המשך נראה לפרש הביטוי "קביל" באופן מילולי קבל אותו לוג ומחצה שמרים בנפרד (בנוסף לצ"ח וחצי לוג שמן) וכן קצת משמע במגיד משנה בהלכות מכירה יח: "יש מי שאומר..." (אין כאן בא לדין אלא כי בסופו של דבר הלוקח אינו מקבל ק' לוג שלמים של שמן)

(א) אם חבית דלה לר' יהודה של זוז מותר לו להרויח זוז

נושא/מבנה

◇ מח' אביי ורב פפא בהבנת ר' יהודה ורבנן בדין המוכר שמן לחבירו סתם בזמן שהוא מזוקק האם מותר לו למוכר לערב ולבלבל שמרים המשוקעות שיחזרו ויתערבו ויצאו דם השמן בתוך המדה

△ בסיוגות מצד הלוקח לדין (נגד שיטת ר' יהודה) שמגיע לו ק' לוג שלמים של שמן (כלומר בלי הניכוי של לוג ומחצה)

נושא

האם על הלוקח שמן לקבל את הפקטים (והם פסולת הגרעינים הצפין על פני השמן)

מבנה

△ זיקה להבנת במקור "א' הלוקח וא' המפקיד לפקטים"

נושא/מבנה

△ "לא יחדו/יחדו" מקום שומר שטלטל פקדון ונשברה - מתי חייב ומתי פטור

נושא

מח' ר' ישמעאל ור"ע בדין גנב שהחזיר הגניבה אם בעלים צריכים דעת בדעת שהחזירה למקומה

*

	לצורכו	לצורכה
לא יחדו מתוך ידו	חייב	פטור
משהניחה	פטור	פטור
יחדו מתוך ידו	חייב	פטור
משהניחה	חייב	פטור

א) נראה דצ"ל כדגרסי' בע"ז (דף ס ע"א) דעד ברזא וכו' נוטל אלו וכו' ועי' בערוך ערך ברז.